

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évr 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyiltér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

D. R. PAULOVICS ISTVAN

Az a csendőlt s hirdéseket illető reklamációk a lapkészítő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők,

hiva az összes penzüldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Selmec- és Béalábánya sz. kir. város hirdetései:

A m. kir. ministeriumnak és az egyes minisztereknek 5.735/M. E. számú rendelete

a háború esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában kiadott rendeletek hatályának kiterjesztéséről.

A háború esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában, a »Budapesti Közlöny« 1914. évi július hó 26-iki 170. számában felsorolt és az említett számhoz melléklékben csatolt egyes rendeletek hatálya az 1912. LXIII. t.-c.-ben nyert felhatalmazás alapján a következőképpen terjesztetik ki.

1. Egyes városokban a csendőrség igénybevételéről szóló 5.469/M. E. és 5.110/B. M. eln. számú rendeletek hatálya kiterjed Magyarország összes többi törvényhatósági joggal felruházott városaira is.

2. A törvényhatósági és községi szabályrendeletek rendőri természetű rendelkezéseinek felfüggesztéséről szóló 5.470/M. E. számú rendelet hatálya kiterjed Magyarország összes többi vármegyének és törvényhatósági joggal felruházott városainak területére is.

3. Az útlevelel kiállítás jogának a belügyminister, illetőleg a bán hatáskörébe utalásáról szóló 5.473/M. E. számú rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

4. A bejelentési kötelezettségnek belföldiekre való kiterjesztéséről szóló 5.475/M. E. számú rendelet hatálya kiterjed Magyarország többi vármegyének és törvényhatósági joggal felruházott városainak területére is.

A bejelentési kötelezettségnek teljesítéséről a magyar királyi belügyminiszter 5.112/B. M. eln. számú rendelete rendelkezik.

5. Fegyverek stb. tartásának korlátozásáról szóló 5.476/M. E. számú rendelet hatálya kiterjed Magyarország összes többi vármegyének és törvényhatósági joggal felruházott városainak területére is.

6. Az egyesületi jog korlátozásáról szóló 5.479/M. E. számú rendelet hatálya kiterjed Magyarország összes többi vármegyének és törvényhatósági joggal felruházott városainak területére is.

7. A közigazgatási hatósági ellenőrzés alatt nem álló kereskedelmi társaságok, vagy külön törvények alapján létesült társulatok, pénztárak stb. rendőrhatalósági ellenőrzéséről szóló, 5.480/M. E. számú rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Az ellenőrzés szabályozásáról az 5.113/B. M. eln. számú rendelet rendelkezik.

8. A gyűlekezési jog korlátozásáról szóló 5.481/M. E. számú rendelet hatálya kiterjed Ma-

gyarország többi vármegyének és törvényhatósági joggal felruházott városainak területére is.

9. Egyes büncselekményeknek az esküdtbírósg hatásköréből a kir. törvényszék hatáskörébe utalásáról szóló 5.486/M. E. számú rendelet hatálya a nyitrai, trencsényi, besztrecbányai, rózsahelyi, löcsei, eperjesi, kassai, sátoraljai helyi, beregszászi és máramarosszigeti kir. törvényszékek területére is kiterjed.

10. Az esküdtbírósgok működésének egyes kir. törvényszékeknek felfüggesztéséről szóló 5.487/M. E. számú rendelet hatálya a nyitrai, trencsényi, besztrecbányai, rózsahelyi, löcsei, eperjesi, kassai, sátoraljai helyi, beregszászi és máramarosszigeti kir. törvényszékek területére is kiterjed.

11. A gyorsított bünvádi eljárás szabályainak életbe lépésétől kezdve szóló 5.488/M. E. számú rendelet hatálya a nyitrai, trencsényi, besztrecbányai, rózsahelyi, löcsei, eperjesi, kassai, sátoraljai helyi, beregszászi és máramarosszigeti kir. törvényszékek területére is kiterjed.

A gyorsított bünvádi eljárás szabályairól a m. kir. igazságügyminiszternek 12.002/L. M. E. számú rendelete rendelkezik.

12. A polgári büntető bírósádkodás alá tartozó egyéneknek a honvéd büntetőbíráskodás alá beleyezéséről szóló és a m. kir. igazságügyminiszter 12.003/L. M. E. számú rendeleteivel kihirdetett 5.491/M. E. számú rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapestben, 1914. évi augusztus hó 1-én.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Hirdetmény.

A m. kir. ministerium ezennel közli teszi, hogy a háború esetére szóló kivételes rendelkezések tárgyában hozott 1912. LXIII. törvényekben és egyéb törvényekben nyert felhatalmazások alapján kiadott rendeletek között vannak azok, amelyek közül kiemelt a következők:

1.

A fegyveres erő kötelekibe tartozó és tényleges szolgálatban nem álló személyek utlevelét nem kaphatnak.

A Szerbiával szemben fennálló utlevelé-kötelezettség Montenegróra is kiterjed.

Utlevelét csak a belügyminiszter állíthat ki. Az állam határát Orsovától Zemunig csak a hatóság által kijelölt helyeken lehet átlépni.

Hadkötelesek az állam területéről nem vándorolhatnak ki.

II.

Mindenki köteles a nála megszálló belföldi és külföldi egyén érkezését és távozását bejelenteni, még pedig azok érkezését is, akik a rendelet hatálya lépte előtt érkeztek, de a község (város) területén három hónapnál rövidebb idő óta tartózkodnak.

III.

Mindenki köteles a nála megszálló belföldi és külföldi egyén érkezését és távozását bejelenteni, még pedig azok érkezését is, akik a rendelet hatálya lépte előtt érkeztek, de a község (város) területén három hónapnál rövidebb idő óta tartózkodnak.

A hatóság felhívására mindenki köteles a birtokában lévő fegyvert, löszert vagy robbanó anyagot elismervény ellenében átadni.

Postagalombokat és légi járműveket csak hatóság engedéllyel szabad tartani vagy forgalomba hozni.

IV.

Új egyesületet vagy fiókegyesületet alakítani nem szabad.

A fennálló egyesületek felett a rendőrhatalóság fokozott felügyeletet gyakorol.

A kereskedelmi társaságok rendőrhatalósági ellenőrzés alá vonhatók.

Politkai jellegű népgyűlést, felvonulást és körmenetet nem szabad tartani.

A közigazgatási hatóságok gyűléseinek kivételével, minden egyéb gyűlés csak a rendőrhatalóság előzetes engedélyével tartható.

Ugyanez áll a magánhelyiségekben tartott minden emü összejövetellek és gyűlekezésre is.

V.

A monarchia és a Németbirodalom fegyveres erejét illető közléseket sajtó útján tenni tilos.

Azok a sajtótérmetek, amelyek erre okot szolgáltatnak, szigorú ellenőrzés alá esnek.

A hadviselés érdekeit veszélyeztető lapok megjelenését és terjesztését a belügyminiszter eltilthatja.

Szerbiában megjelenő időszakos lapokat nem szabad a belföldre behozni, itt továbbítani vagy terjeszteni.

Szerbiából érkező minden más sajtótérmet — rendeltetési helyére juttatása előtt — ellenőrzés alá esik.

VI.

A hadviselés érdekeit érintő több büncselekmény (1912. LXIII. t.-c. 18.—30. §-ai) szigorúbb elbánás alá esik, mint béke idején.

A hadicikkre fel nem esketett, tényleges szolgálatban álló katonai (honvéd, népfelkelő és csendő) egyének szolgálati kötelezettségeiknek megszégése tekintetében ugyanolyan elbánás alá esnek, mint a hadicikkre felesketett katonák.

A hadviselés érdekeit érintő egyes büncselekmények tekintetében a polgári egyének a honvéd (katonái) büntető bíráskodás alá helyzetetnek

A nyitrai, trencsényi, borsodabonyai, rózsahegy-i, löcsei, eperjesi, kassai, ástoralfajhelyi, beregszászi, máramarosszászi, labi, dési, besztercei, kolozsvári, tordai, marosvásárhelyi, székelyudvarhelyi, eszterzadi, lédenyásárhelyi, brassói, erzsébetvárosi, nagygyebei, galatshérvári, dévai, lugosi, karánsebesi, felhérti, plomói, temesvári, pancsovai, nagybecskereki, négykúndai, újvidéki, zombori, szabadkai, pécsi és tumei kir. törvényszékek területén a bírósági eljárást a hadviselés érdekeit érintő ügyekben a gyorsított eljárás szabálya szerint fogják folytatni.

Az esküdtbíróságok hatáskörébe tartozó ügycselekmények felett a kir. törvényszék ítél.

Ugyanezen a területen az esküdtbíróság hatáskörébe tartozó minden ügyben a kir. törvényszék tartja meg a főtárgyalást!

VII.

A váltó- és általában a magánjogi kötelezettségek teljesítésére a folyó évi augusztus hó 14. napjáig bezárólag halasztás engedélyeztetett. Ez a halasztás azonban nem terjed ki különösen a lakbérre, a tartási, valamint a szolgáltatási, mezőgazdasági és ipari munkabériszámoló eredő követelésekre, amelyekre tehát ez alatt az idő alatt is teljesíteni kell.

A katonai szolgálatot teljesítő egyének részére azonban a folyó évi augusztus hó 14. napjáig a lakbér fizetése tekintetében is halasztás engedélyeztetett.

A bírósági és perenkívül eljárás körében a bíróságok a katonai szolgálatot teljesítő egyének érdekeit szem előtt fogják tartani. Így különösen olyan esetben, ha peres fél vagy ügyvédje katonai szolgálatot teljesít, a bíróság az eljárást fel fogja függesztetni; továbbá ilyen egyének ellen csak olyan végrehajtási intézkedéseket fognak alkalmazni, amelyek a követeles biztosítására szolgálhatnak; végrehajtási árverést ingatlanra semmi esetben sem) ingókra pedig csak kivételes esetben fognak foganatosítani.

VIII.

A Dunán a Tisza torkolatától Ada-Kalehig és a Száván Gúnjától lefelé terjedő szakaszokon vízjárásuknak csak a hatóság által megjelölt helyeken köthetnek ki vagy tartatók kikötve, és a partot csak ily helyeken és csak hatósági engedéllyel hagyhatják el.

IX.

A m. kir. miniszterium és az illetékes miniszterek ezeken felül más rendelkezéseket is adtak ki, így különösen:

a csendőrségnek a városok területén való igénybe vételéről.

a törvényhatósági és községi szabályrendeletek rendőri természetű rendelkezéseinek felfüggesztéséről,

a m. kir. postánál, távirtnál és lárbeszélőnél szükséges kivételes intézkedésekről.

a tengeri hajózás korlát. zásáról,

továbbá a tárgyak behozatalának és az országból kivitelének, vagy az országon átvitelének tilalmáról.

A felsorolt jogszabályokban meghatározott kötelezettségek és tilalmak megszegése súlyos büntetés alá esik.

A fentebbiekben említett összes rendelkezések teljes szövegét ideértve az általános szabályok alól tiltó kivételeket ugyancsak a büntető rendelkezéseket is a Budapesti Közlöny folyó évi július hó 26-án kiadott rendkívüli 170. számához csatolt melléklet, továbbá a Budapesti Közlöny folyó évi augusztus hó 1-én kiadott 177. száma és melléklete, a Budapesti Közlöny folyó évi aug. hó 2-án kiadott 178. száma és a Budapesti Köz-

löny folyó évi augusztus hó 3-án kiadott 179. száma tartalmazza.

A m. kir. miniszterium elvárja az ország hazafiás lakosságától, hogy a nemzet védelme érdekében tett összes kivételes rendelkezéseket nem a büntetések súlyától való félelemből, hanem hazaszeretettel és polgári kötelességérzetből a legszigorúbban meg fogja tartani.

Budapesten, 1914. évi augusztus hó 3-án

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A m. kir. miniszterium 5.481/M. E. számú rendelete,

a gyülekezési jog korlátozásáról.

A m. kir. miniszterium 1912. LXIII. t. c. 10. §-ában nyert felhatalmazás alapján Ung, Bereg, Ugocsa, Máramaros, Baranya, Bács-Bodrog, Torontál, Temes, Krassó-Szörény, Hunyad, Szeben, Fogaras, Brassó, Háromszék, Nagy-Küküllő, Alsó-Fehér, Kis-Küküllő, Udvarhely, Csík, Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Szilágymegyeék és Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Újvidék, Pancsova, Temesvár, Versecz, Kolozsvár, Marosvásárhely ty. városok területeire, továbbá Finne város és kerülete területeire kiterjedő hatállyal a következőket rendeli:

1. §.

Politikai jellegű népgyűlések, felvonulások, körmenetek stb. tartása további intézkedésig tilos és megtartásukat karhatalommal is meg kell akadályozni.

2. §.

A közigazgatási hatóságok gyűléseinek kivételével minden egyéb gyűlés (egyházi gyűlés is) csak a rendőrhatalóság előzetes engedélye alapján tartható.

Ugyaníly tekintet alá esik a magánhelyiségekben való mindennemű összejövetel és gyűlékezés.

A rendőrhatalóság jogosult az engedélyezett akár nyilvános-, akár magángyűléseket magától képviseltetni és a gyűlékezést, ha ezt a közrend, a közbiztonság vagy a közbéke szempontjából szükségesnek tartja, karhatalommal is feloszlatni.

A kormányhatóságilag láttamozott alapszabályokkal bíró egyesületek és kereskedelmi társaságok gyűléseire nézve az 1912. LXIII. t. c. 9. §-a alapján kiadott rendeletek intézkednek.

3. §.

Aki tilalom ellenére vagy engedély nélkül gyűlést (gyűlékezést) összehív, rendez, rendezésénél vagy megtartásánál közreműködik, vagy aki ily gyűlésben (gyűlékezésben) tilalom ellenére vagy az engedély hiányát tudva részt vesz, kihágást követ el és az 1912. LXIII. t. c. 10. §-a alapján büntetendő.

4. §.

Ez a rendelet azonnal hatályba lép.

Budapest, 1914. július 27.

gróf Tisza István.

M. kir. Honvédelmi miniszter. 13005. Előzői 20 b—1914. szám. Selmec- és Bélabánya város közönségének Selmecbánya. Budapest, 1914. évi július hó 31-én.

A ló és kocsibirtokosok megnyugtatása és kioktatása céljából értesitem a törvényhatóságot hogy a fölük az 1912. évi LXIX. te. alapján átvett lovak vagy kocsikért járó kárpótlás összege a fentebb idézett törvények 10 §-a utolsó előtti bekezdése, illetőleg a 17 §- utolsó bekezdése értelmében, 6 héten belül a póstakaraképzőintézet útján meg fog fizettetni.

Honvédelmi Miniszter.

523. sz. 1914. vt.

Felhívás.

Az összes intézetek és jótékony egyesületekkel történt megállapodás alapján felkérem a város közönségét, hogy a harczen levő katonáink itt maradt családtagjainak segélyezésére céljából mindenki tehetősége szerint adakozzék, — az adomány lehet készpénz, vagy egyesek élelmezése.

A gyűjtést a nőegyletek tagjai vállalták magukra, akikből 1—1 gyűjtőívet vesznek át, — de lehet adakozni közvetlenül is a polgármesteri hivatalban.

Továbbá miután a főiskolai rektor úr az új főiskolának nyolc nagy természetű engedte át sebesültek ápolására, felkérem a közönséget, hogy ezen termekbe ágyakat adjanak, — az ágy lehet bármű (vas, fa stb.) és beléje egy szalmazsák. 2 lepedő, 1 pokróc és 1 fejpárna teendő. Az ágyak az adakozó nevével lesznek ellátva és a főiskolai rektor úr rendelkezése szerint lesznek az egyes termekben elhelyezve. Összesen 400 ágyra van hely.

Végül értesitem a közönséget, hogy Dr. Vértési Tóth Imre m. kir. bányakertészeti főorvos f. hó 6-tól kezdve a bányafőorvosi hivatalban, Dr. Kapp Jakab tisztifőorvos a városi kórházban és Dr. Tandlich Ignác tb. tisztifőorvos a m. kir. dánygyárban önkéntes betegápolónói tanfolyamot tart, melyekre nevezett orvosoknál lehet jelentkezni.

Selmecbányán, 1914. augusztus 6-án.

Horváth Kálmán,
kir. tan., polgármester.

Segélyakció. E hó 5-én délután 3 órára meghívta a város polgármestere az összes intézetek, jótékony egyesületek és intézmények vezetőit, hogy együttesen állapítsák meg a háborúba bevonult katonáink hátramaradt családtagjainak segélyezési és a sebesültek ápolási módját. Az értekezleten az összes meghívottak megjelentek; jelen volt Czobor László képviselőnk is. Dr. Barlai Béla főiskolai rektor felajánlotta a főiskola 8 nagy természetű kórházi cölökra; az irtalmas növények közül 11 jelentkeztek sebesültek ápolására; a nőegylet tagjai vállalkoztak a városban gyűjtésre; Dr. Vértési Tóth Imre, Dr. Kapp Jakab és Dr. Tandlich Ignác orvosok betegápolónói tanfolyamokat fognak tartani. Elhatározta az értekezlet az is, hogy a főiskolán berendezendő kórházba szükséges 400—500 ágy a közönségtől lesz kérés. Végül megállapították az is, hogy a segélyezést a polgármester elnöke alatt egy bizottság fogja végezni, mely e hó 7-től kezdve mindennap d. e. 9—12. óráig a városház tanács-teremben fog működni.

Segélygyűjtés.

A bevontult tartalékosok és népfelkelők hátrahagyott szegény családtagjainak ellátása végett a város polgármestere gyűjtést engedélyezett; ennek eddigi eredménye a következő:

Horváth Kálmán	200 — K
Engel Zsigmond	200 —
Ernszt Zsigmond	105 —
Czobor László	100 —
Önkéntes Tűzoltó Egylet	100 —
Liceumi testgyakorló kör	100 —
Winterstein Bernát	50 —
Grohmann Gyula	30 —
Becker Nándor	20 —
Boleman Géza	20 —
Finkelstein Alajos	20 —
Baán Elemér	20 —
Kövessi Antal	20 —
Platthy Antal	20 —
Platthy Antalné	20 —
Herrmann Emil	20 —
Farbaky István	10 —
Sobó Jenő	10 —
Kachelmann Farkas	10 —
Dr. Fodor László	10 —
Dr. Barlai Béla	10 —
Hornyacsok István	10 —
Joerges Ágost	10 —
Schelle Róbert	10 —
Suhajda Lajos	10 —
Weisz Simon	10 —
Goldner Adolf	10 —
Dukász Gyula	10 —
Weiner Lipót	10 —
Dr. Tandlich Ignác	10 —
Hirsch Jakab	10 —
id. Oszvaldt Gusztáv	10 —
Sümegh János	10 —
Kereskedelmi és Hitelintézet	10 —
Fekete Istváné	10 —
Király Ernő	10 —
Selmeci Takarékpénztár	10 —
Fizély Károly	10 —
Singer Miksa (ruhakereskedő)	10 —
Zsitvay Marianna	10 —
Dr. Balás Hugó	6 —
Krippel Mór	5 —
Láng Aurél	5 —
Mátray Gusztáv	5 —
Dobrovits Mihály	5 —
Krause József	5 —
Baumert István	5 —
Réz Géza	5 —
Dr. Póhly János	5 —
Dr. Martos Sándor	5 —
Seefranz N.	5 —
Rappensberger Vilmos	5 —
Bálint Ferenc	5 —
Szenes Fülöp	5 —
Nemes Hugó	5 —
Künszler János	5 —
Arthold Géza	5 —
Weisz Adolf	5 —
Weisz Dezso	3 —
Zsitvay János	3 —
Bing Lajos	3 —
Bogya János	2 —
Borbegyi István	2 —
Buchler Henrik	2 —
Herzog M.	2 —
Kovács N.	2 —
Beregi Samu	2 —
N. N.	2 —
Szembratovics Sándor	2 —
N. N.	2 —
Vojtás Mátyás	2 —
Magdics János	1 —
Singer Co. varrógép r. t.	1 —
Singer Miksa (korcsmáros)	1 —
Keresztes N.	0.80
Eddig összesen:	1408.80 K

A Selmeci Takarékpénztár r. t. az előbbi egybehivandó igazgatósági ülésről felhatalmazást fog kérni arra, hogy az intézet a segélyre szorult helybeliek részére 500 K fizethessen; a Vöröskereszt egylet helybéli fiókjának helyi felhasználásra szintén felhatalmazást.

A selmec-bélabányai kereskedők ipartársulatának választmánya az egybehivandó rendkívüli közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a társulat a segélytiszto bizottságnak 500 K-t bocsásson rendelkezésére.

Akik ezen nemes célra adakozni akarnak, sziveskedjenek adományukat a polgármesteri hivatalhoz küldeni, illetve a növegyeti tagok által közösközött iveken beírni és a gyűjtőknek átadni.

Nagy a szegénység és így sokat kell gyűjtenünk.

Önkéntes tisztviselők.

A háború alkalmából a városi közigazgatási szolgálatához többen bevontultak, viszont a munka megnagyobbodott. Hogy ezen hiány a város megterhelése nélkül megszűnjék, több uri ember jelentkezett a polgármesternél, hogy minden díjazás nélkül vállalnak hivatalot. Ezen nemes és önzetlen vállalkozást a polgármester köszönettel vette és az illetőket azonnal alkalmazta; így *Becker Nándor* liceumi főgimn. tanár, a rendőrséghez *Fekete István* lic. főgimn. tanár *Vojtás Mátyás* kir. kath. főgimn. tanár és *Stein Réla* nyug. m. kir. póstamester a városi adóhivatalhoz. *Kuchár Géza* kir. kath. főgimnáziumi tanár a polgármesteri hivatalba és *Suhajda Lajos* liceumi főgimn. tanár a városi katonai ügyosztályhoz osztattat be. A nevezett urak a szolgálatot azonnal megkezdték. E szép és nemes eljárás önmagában találja dicséretét.

Polgári őrség.

A háború alkalmából a rendőrség személyzete megapadt, a külső rendőri szolgálat azonban éppen most kétszeres erővel volna végzendő. E célból polgárőrség van szerveződésben, melyhez legalább 60 férfi kellene. Eddig a polgármesternél a következők jelentkeztek önkéntes rendőri szolgálatra:

Bence Pál	főiskolai hallgató.
Blumenfeld Jenő	diák
Bránkszy József	főiskolai szolga
Czobor Miklós	főiskolai intéző
Hoschek Vilmos	tanító
Heiler Ferenc	főiskolai altiszt
Horváth Jenő	diák
ifj. Joerges Ágost	főiskolai hallgató
Kozányi István	nyomdázgép-mester
Kövessi Antal	főiskolai tanár
Kondorossy János	nyomdász
Koskó Antal	szabósegéd
Magdics János	borbélymester
Müller Adolf	cukrászmester
Micsovszky János	ny. bányamunkás
Nagy József	kőfaragómester
Paxner Rezső	nyomdavezető
Petrikovics József	főiskolai szolga
Rosenthal Benő	diák
Svecz József	borbélymester
Szántó Lajos	főiskolai szolga
Székelly Vilmos	kir. főmérnök
Welwardt László	diák
Veniger Jenő	szabómester

A m. kir. belfügyminiszter 5.112/B. M. eln. számú rendelete.

a bejelentési kötelezettségnek teljesítéséről.**1. §.**

Azokban a városokban, községekben és lakott helyeken, amelyekre a ministerium a bejelentési kötelezettséget az 1912: LXIII. t.-c. 6. §-a

alapján kiterjesztette, a bejelentés teljesítésére és az ezzel kapcsolatos eljárásra az alábbi rendelkezések irányadók.

2. §.

Az 1. §-ban említett városokban és községekben köteles minden szállásadó vagy megbizottja minden külföldi vagy belföldi egyént, aki nála bármily rövid időre megszáll, akár ingyen akár ellenérték fejében, állandóan vagy ideiglenesen, bérfőként, vagy rokonság, szolgálat vagy munkaviszony címén, avagy bárminő más címen részesül szállásban, az 1903. V. törvények és a végrehajtása tárgyában kiadott 90.000/1905. B. M. számú rendelet rendelkezéseinek megfelelően bejelenteni.

A zárdak, nevelő- és egyéb intézetek előjárói, az intézetek lakói szempontjából szintén szállásadóknak tekintetnek.

A bejelentési kötelezettség az érkezésre és távozásra egyaránt kiterjed.

Be kell jelenteni azokat is, akik az 1. §-ban említett ministeri rendelet hatálya lépte előtt érkeztek, de a község (város) területén 3 hónapnál rövidebb idő óta tartózkodnak. (1912. LXIII. t.-c. 6. §. 3. bekezdés.)

3. §.

A nyilvános szállóhelyek tulajdonosai (kezelői) kötelesek a megszállótól a bejelentés adatait tüstént megérkezése után beszerezni, és mind az érkezésről, mind a távozásról szóló bejelentést városokban naponként kétszer, nagy- és kisközségekben vagy egyéb lakott helyeken pedig még a megszállás vagy távozás napján, es ha ez nem volna lehetséges, legkésőbb a következő napon reggel 9 óráig megtenni.

Más szállásadó vagy megbizottja a bejelentést legkésőbb a megérkezést vagy eltávozást követő napon reggel 9 óráig köteles megtenni.

Az érkezést lehetőleg az eltávozás előtt kell bejelenteni.

4. §.

Az érkezés és a távozás bejelentését a hatóság által ingyen szolgáltatandó bejelentőlapokon kell teljesíteni (90.000/1905. B. M. sz. I. és II. minta), az érkezési bejelentőlapon azonban fel kell sorolni az utazási igazolványokat és az egyéb igazoló okiratokat is.

A nyilvános megszállóhelyek tulajdonosai (kezelői) kötelesek a bejelentési lapokat kitölténi és ezenfelül azok adatait a Nyilvántartási könyvükbe is bevezetni. (90.000/1905. B. M. sz. 8. és 12. §.)

5. §.

A megszálló köteles szállásadójának vagy megbizottjának mindazokat az adatokat tudomására juttatni, amelyek a bejelentéshez szükségesek.

6. §.

A bejelentéseket községekben a községi (kör-) jegyzőnél, oly kisközségekben, amelyekben a körjegyző nem lakik, a községi bírónál (90.000/1905. B. M. sz. 3. §.), a városokban a rendőrkapitány-nál kell benyújtani (1903:VI. t.-c. 2. §.).

A bejelentés megtörténtének igazolására a bejelentőlapok igazoló szelvényei szolgálnak, amelyeket a bejelentőnek lebélyegezve vissza kell adni (90.000/1905. B. M. sz. 70. §.).

A bíró a bejelentést köteles a körjegyzőhöz haladéktalanul eljuttatni.

A bejelentéseket köteles a községi (kör-) jegyző a főszojabirohoz, azokban a községekben (r. t. városokban) pedig, amelyekre a m. kir. határrendőrség hatásköre kiterjed, a községi (kör-) jegyző (rendőrkapitány) az illetékes határszéli rendőrkapitányhoz haladéktalanul betervezni (1903. V. t.-c. 2. §.).

Mind a helyi hatóságok, amelyek a bejelentést a rendőrhatalósághoz bejelentették, mind a rendőrhatalóságok kötelesek a bejelentésekről »Nyilvántartási könyv«-eket vezetni. (1903. V. t.-c. 7. §. 90.000/1905. B. M. S. és 10. §.)

7. §.

A szállóhelyek tulajdonosai (kezelői) kötelesek a »Nyilvántartási könyv«-et, más szállásadó vagy megbizottjaik pedig a bejelentési lapok igazoló szelvényeit az ellenőrzésre hivatott hatósági közegeknek, különösen a csendőrségnek betekintésül mindig rendelkezésre bocsátani. (1903. V. t.-c. 8. §.)

A szállásadó vagy megbizottja köteles továbbá a nála megszállott személyeknek neve, állása, foglalkozása és egyéb körülményei tekintetében a helyi rendőrhatalóságnak és a csendőrségnek a kívánt felvilágításokat megadni.

8. §.

Ha a megszálló a bejelentéshez szükséges adatok közlését megtagadja, vagy bevallása aggályos, vagy a szállásadónak (megbizottjának) olyan körülmények jutnak a tudomására, amelyek az állam érdekében, a közbiztonságra vagy a közrendre veszélyes fizelmeke gyanuját kelteni alkalmasak, köteles erről a szállásadó vagy megbizottja a helyi hatóságnál haladéktalanul jelentést tenni amely azt a illetékes rendőrhatalóságnak tudomására juttatja.

9. §.

A rendőrség azt a magyar állampolgárt, aki nek illetőségi községe nem fekszik a törvényhatóság területén, a törvényhatóság egész területéről ki tilthatja. ha ott tartózkodása az állam érdekében, vagy a közrendre és a közbiztonságra aggályos. Ha fenti körülmények olyan egyénre néve forognak feűn, akinek illetőségi községe ugyanabban a törvényhatóságban van, azt a rendőrhatalóság arra kötelezheti, hogy illetőségi községét a meghatározott idő aiat, amely azonban ennek a rendelkezés hatálya tartamát nem haladhatja túl, hatósági engedély nélkül el nem hagyja. (1912. LXIII. t.-c. 6. §.)

Ha fontos állami vagy közérdekből szükségesnek mutatkozik, az első és a második bekezdés alól azokat határozatokban kimondható, hogy azok felleldehitzerre való tekintet nélkül végrehajthatók (90.000/1905. B. M. sz. 25. §.).

Külföldiekkel szemben az 1903. V. t.-c. 10. §-a és a 90.000/1905. B. M. számú rendelet szerint kell eljárni.

10. §.

Ebben a rendeletben foglalt rendelkezések megszégése kihágás, amely az 1912. LXIII. t.-c. 6. §-a értelmében büntetendő.

11. §.

Ez a rendelet azonnal hatályba lép.
Budapest, 1914. július 27.

Sándor János.

A m. kir. miniszerelnöktől.

5878. / I. M. E.

Az ország több részéről arról értesítettek, hogy egyes lelketlen üzerekek azt a hitet terjesztik el a nép között. miszerint a mozosztási céljaira átvett lovak ára fejében adott utalványt nem fogja az állam beváltani. Egyes helyeken meg éppen a papírpenz elérteketelenedését híresztelik, s ugya loúratalványokat, mint itt-ott a papírpenzt is az így tévútra vezetett egyénektől potom áron vásárolják össze.

Fel hívom /: Cimet /; hogy sürgősen tegye közhírré, miszerint mind a két állítás merőben

valótlán s a hiszékeny népek lelkiismeretlen el-ámitása és megkárosítása. Figyelemzesse a közönséget, hogy ilyen család kísérleteknek fel ne üljön, s ha ilyen üzelmek tudomására jut, azok ekövetőit a hatóságnál jelentse fel. Mert, aki polgártársainak ekként való félrevezetésével és tévebbsé ejtésével őket megkárosítja, magának jognal hasznolt szerez, családát követ el és a büntetőkönyv rendelkezései alá esik. Az igazságügyminister ur utasította a kir. ügyészségetek, hogy hasonló esetekben a legnagyobb gyorsasággal és szigorral járjanak el, a közigazgatási hatóságokat pedig felhívom, hogy ezen káros üzelmek megakadályozása és megtorlása tekintetében a legnagyobb eréllyel működjenek közre és a tudomásukra jutó hasonló esetben a büntető eljárás megindításáról gondoskodjanak.

Vármegyei törvényhatóságokban ezen rendelkeztem tartalma telefon utján vagy ahol ilyen nincs, a leggyorsabb közlekedési eszköz felhasználásával az összes községekben nyomban közhírré teendő. Budapest, 1914. évi augusztus hó 5-én.

Tisza, s. k.

A háború és az aprópénz.

Háborús világban, a melyben ma vagyunk, mindig fellép a tömegaggodalom s a lakosság nagy része kivieszi pénzt el bankokból, ezen összevásárol nagy készleteket az élelmi szerekből s aztán gyűjti és ki nem adja többé az aprópénzt.

A gondolkodó ember könnyen beláthatja, hogy egyik sem helyes s a hatóságok óva intik a lakosságot, hogy egyik észelszösbé se lessenek.

Beláthatja mindenki, hogy pénze legbiztosabb helyen a megbizható bankokban van, hol őrzik és értéket garantálják — míg otthonról szemfüles emberek alkalmadtán könnyebben vehetik észre és fírthetik ki a rejtekhelyet — s az így elveszett értéket soha senki sem pótolja.

A készletre vásárlás, mint nálunk is történt szintén káros, mert a megrohant elarusító osztón szerűen folyton emeli az áratok s miután mindig van, aki elkapkodja az árukat, — apránként mindig emelheti is az áratok, beáll tehát egy időpont, mikor meg lesz egyeseknél a házi készlet, de a lakosság többi része nem vásárolhat, mert kiürültek a szokott kereskedői raktárak; habár az ily állapot csak rövid ideig szokott tartani — hiszen a hatóságok ideje korán nyújtanak segítséget — mégis egy bizonyos időn belül drágább lesz a beszerzés s így most már indokolt kell hogy legyen az áremelés! Tehát az oknélküli és céltalan tömegvásárlás maga okozza a drágulást, mi elkerülhető lett volna és lenne, ha mindenki csak az eddig szokott arányokban vásárol és nem ijed meg előre és cél nélkül attól, hogy háborús világban be kell állania az éhínségnek és így mindenki előre látja el magát! Ez így lehetett a régi világban, de nem szabad, hogy így legyen ma és különösképen nem szeretett hazánkban, a termő és termelő Magyarországon, melynek bőven van élelmiszere és soha ki nem koplatható!

A tömegaggodalomra vezethető vissza az is, hogy leginkább az iskolázatlan néposztályok veszesza tartják és titokban gyűjtik az apró pénzt, nikkel-, réz- és ezüstpénzt, mert azt hiszik és azt híreltik, hogy a papírpenznek nincs értéke. hiszen el nem fogadják pl. a kereskedők!

Hogy ez rövid napokra beállhat — azt is magunk okozzuk — hiszen ha az aprópénz nem forog, hanem rejtve marad — akkor a kereskedő nem tud visszaadni -- hogyan fogadja el tehát a 20 koronást, ha nem képes abból visszaadni, tehát ha neki nincs aprópénze? Ily kicsinyes okokból származnak a félreértések — és bajok.

Figyelemzetjük tehát a lakosságot, hogy a mai forgalmi viszonyok közt nem indokolt a lábra kapott félelem, ez eddig követelt eljárással önma-

gának árt és éppen ez teremtheti meg a nehezebb, súlyosabb idöket!

Kerülje tehát mindenki az érmék (ércpénz) összegyjíntését, hiszen a váltópénz épp úgy csak jelképe egy értéknek, mint akár a papírpenz, melynek ércfedezete megvan az osztrák-magyar bankban.

5175. sz. 1914. rkp.

Tárgy: Fegyverek, löszerek és robbanó anyagok tartásának korlátozása

Fel hívás.

A m. kir. ministerium 5476 és illetve 5735/1914. M. E. számú rendelete alapján és értelmében fölhívom a város közsönségét, illetve mindazokat akiknek fegyver (fegyverrészek) vagy löszer (löszeraanagy) nemkülönbön robbanóanyag van birtokában, hogy azokat a rendőrkapitányi hivatalnak mint I. foku rendőrhatalóságnak és pedig: a szorosan vett Selmecebányaiak (belváros) legköszőbb folyó évi augusztus hó 8-áig. Hódruhánban és Kisbányán lakók e hó 10-én. Bélabányán lakók e hó 11-én, Istvánházán és Felsőóronán lakók pedig e hónap 12-én elismervény ellenében adják át. Ugyanezen kötelezettség terheli azokat is, akik fegyverek (löszerek robbanóanyag gyártásával, illetve készítésével vagy elarusításával foglalkoznak.

Fegyver alatt a lö- és szálfeegyvereket kell érteni.

Az átadás kötelezettsége alá nem esnek: a) a fegyverviselésre jogosult közisztviselők és alkalmazottak a szolgálattai felszerelésükhöz tartozó fegyverekre és löszerekre vonatkozólag; b) a szolgálattban álló felekesett eladósztiztek, erdőőrök, vadőrök, halászati és mezeiőrök. végül a közszolgálatot teljesítő egyéb öörök azokra a fegyverekre és löszerekre vonatkozólag, amelyeknek használatára említett alkalmazásuknál fogva jogosultak.

Indokolt esetben ezen egyének is fegyvereik beszoállgatására kötelezhetöek.

Figyelemzetem a fegyver, löszer és robbanóanyag árusítókat, hogy a fent jelzett tiltó rendelkezés hatálya idejére a korábban kiadott löpor és robbanóanyag árusítási engedélyek hatályukat f. évi augusztus hó 1-től veszteszték. ezek további árusításához most külön engedély szükséges, amelyet a helyügyminister át meg.

A jogosulatlanul birtokolt tárgyak elkoboztatnak.

A ki a fent jelzett rendeletben foglalt rendelkezések megszegi, kihágást követ el és az 1912. évi 63 t.-c. 7 §-a alapján és értelmében két hónapig terjedhető elzarással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Selmecebányán, 1914. évi augusztus hó 4-én.

Moravék Antal,
rkpfitány.

Hirdetmény.

A tábori posták működésüket folyó évi augusztus hó 4-én megkezdették.

A postahivatalkok, postai ügynökségek és ügynökségek és gyűjtőhelyek emnélfogva a kereskedelemügyi m. kir. Minister úrnak I. évi július hó 27-én 57.462. sz. a kelt rendeletével kibocsáztott hirdetményben felsorolt postai küldeményeket most már a tábori postahivatalkokhoz akadálytalanul felviszik.

A posta- és távírdaigazgatóság az alkatiommal ujóül figyelemzetti a közönséget, hogy az említett hirdetmény értelmében a tábori postahivatalkokhoz ajánlott, expres és utánvételes leveleket, postautalványokat, postai megbízásokat, postatakarékpenziáriai fizetési utalványokat küldni nem lehet s hogy a hadrakelt sereghez egyelőre magánecsomagok nem küldhetöek

A magán távírváltás és a magán telefonbeszoállgatás a hadrakelt sereghez és viszont szintén nincs megengedve.

Budapest, 1914. augusztus 4.

M. kir. posta- és távírdaigazgatóság.